

kale Venstremænd, erkende, at den almindelige Valgret maa indføres ved Valgene til By- og Sogneraad, mener jeg, at det vil ikke være vanskeligt i næste Rigsdags-samling at løse de dertil knyttede Spørgsmaal ad fredelig Vej, og det ønsker jeg maa ske.

Men naar vi ikke ere komne til en Løsning af denne Sag, er det, fordi Højre vel har villet opgive det gamle Skel, men har villet sætte et nyt Skel. Det Skel, Højre har villet sætte, er et Skel mellem de yngre og de ældre. Jeg ønsker ikke, at vi skulle sætte dette Skel, thi jeg ønsker ikke at tilvejebringe en Tilstand her i Landet, hvorved den ældre og den yngre Slægt komme til at staa mod hinanden. Tværtimod! Og dernæst mener jeg, at det Forslag, Højre har stillet med Hensyn til dette Punkt, er i høj Grad upraktisk. Det vil virke uheldigt med Hensyn til Indførelsen af Forholdstalsvalg. Skal man dele By- og Sogneraadsmlemmer i to lige store Dele, og samtlige Vælgere skulle vælge den ene Del, og de, der ere 40 Aar og derover, den anden, er det givet, at der skal være et dobbelt saa stort Vælgerantal for at kunne sætte en Mand ind i vedkommende By- eller Sogneraad, som der skal være, naar man vælger dem alle under ét. Naar man vælger de kommunale Raad i to Gange, vil Forholdstalsvalgmaaden ikke fordele sig saa retfærdig og ligelig mellem samtlige Vælgere, som den vil, naar man vælger samtlige Kommuneraadsmlemmer under ét.

Det andet af de fra Højres Side opstillede Forlangender, der har været medvirkende til, at vi ikke i denne Samling have kunnet løse dette Spørgsmaal, er det, at man har villet fastsætte en Skatteprocent, der ikke maa overstiges, hverken i By- eller Sognekommuner, uden at man skal gaa til Lovgivningsmagten, og det finder jeg i høj Grad besværligt og vanskeligt at praktisere. Lovgivningsmagten vil ikke kunne modsætte sig en Udvikling af de kommunale Udgifter, eftersom den væsentlig er Aarsagen til de forøgede Udgifter, der nu lignes paa Kommunerne, baade i By og paa Land. Jeg gad se den Rigsdag og den Regering, der vilde kunne modsætte sig, at Skatteprocenterne stige i Kommunerne, naar det er paatrængende nødvendigt, at Kommunerne gennemføre Foranstaltninger, der kunne forøge Udgifterne. Jeg mener derfor, at den bedste Sikkerhedsventil mod det, man frygter under den almindelige Valgrets Herredømme, nemlig, at man skal rutte med Kommunernes Penge, er den,

at gaa — ikke op til Myndighederne for at spørge om Tilladelse til at gaa videre, men — ud til Vælgerne, til Skatteyderne for at spørge, om de ere villige til at forøge de kommunale Udgifter.

Den ærede Rigsdagsmand for Thisted (N. Andersen) lod lidt haant om det, man med et fremmed Ord kalder Referendum, at Skatteyderne ved en hemmelig Afstemning spørges, om de ere villige til at forhøje Skatteprocenten i vedkommende Kommune derfra og dertil. Det undrer mig, at det ærede Medlem, der ellers i mange Maader er en praktisk Mand, har saa lidt Tillid til Skatteydernes sunde Sans i dette Forhold. Jeg er overbevist om, at, hvor det gælder Forhøjelse af Skattebudgettet, vil det overvejende Flertal af Vælgerne i Kommunerne ikke gaa med, uden at det er paatrængende nødvendigt. Jeg taler ikke som en Teoretiker om dette Spørgsmaal, jeg har i ikke mindre end 24 Aar siddet som Medlem af Sogneraad paa Fyn, og jeg har gjort den Erfaring, at mellem mine Kolleger i de Raad, jeg har været Medlem af, have Husmændene været de bedste Økonomer. De regne med smaa Tal, de ere ikke flot vante, de veje Skillingen, før de give den ud, og jeg er overbevist om, at de ikke i nogen Kommune ville gaa med til at forhøje Skatten, uden at der virkelig er Grund dertil. Det vil være det bedste Værn mod Misbrug fra de kommunale Raads Side, hvis man kunde tænke sig saadanne.

Det er derfor, jeg har været med til at foreslaa Referendum i By- og Sognekommuner, naar man der staar overfor Spørgsmaalet om en særlig Forhøjelse af den kommunale Skatteprocent. Jeg er enig med den ærede Rigsdagsmand for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg) i, at saaledes som Forslaget foreligger, trænger det til nogen Ændring, men det, der har været Meningen, er at udkaste Tanken til Overvejelse. Den endelige Form for selve Tanken kom vi sagtens overens om, dersom der ikke laa os andet imellem.

Jeg mener altsaa, at vi ved vore Forhandlinger have gjort det Fremskridt, at alle Parter erklære sig villige til at indføre almindelig Valgret i By- og Sognekommuner, og jeg maa betragte det som en mærkværdig Overdrivelse, naar baade den sidste ærede Taler og det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds ville give det Udseende af, at nu have vi forladt den almindelige Valgret, og nu er her baade i Landsting og Folketing et Flertal mod den almindelige Valgret. Jeg